

Sygn. akt III AUa 768/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 listopada 2015 r. w Ł.

sprawy (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. przy udziale zainteresowanych: A. G., P. K., M. K., J. K. i A. Ś.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 11 lutego 2015 r. sygn. akt IV U 650/14

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 768/15

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 26 czerwca 2014 r. oraz z dnia 30 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K. w okresach wskazanych w tych decyzjach podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu umów zawartych jako umowy o dzieło, spełniających warunki umów o pracę u płatnika składek - (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z., z podstawami wymiaru składek wskazanymi w poszczególnych decyzjach.

W odwołaniach od powyższych decyzji płatnik składek wniósł o ich uchylenie, zarzucając organowi rentowemu naruszenie art. 2 i 14 ustawy z 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, art. 9 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, art. 3 i 22 § 1 Kodeksu pracy oraz art. 627 Kodeksu cywilnego. W uzasadnieniu odwołujący się wyraził pogląd, że zatrudnianie przez agencje pracy tymczasowej osób na podstawie umów cywilnoprawnych, w celu ich użyczenia pracodawcom użytkownikom, jest dopuszczalne i znajduje uzasadnienie tam, gdzie praca u pracodawcy użytkownika ma charakter niepodporządkowany. Płatnik składek podkreślił, że ustalenie rzeczywistego charakteru zawieranych umów winno uwzględniać, zgodnie z art. 65 k.c., zgodny zamiar stron, a takim w rozpatrywanych przypadkach było zawarcie przez strony umowy o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniach spornych decyzji.

Postanowieniami z dnia 29 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawy z odwołania od decyzji dotyczących ubezpieczonych A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K. do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Sieradzu wyrokiem z dnia 11 lutego 2015 r. odwołania płatnika składek oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że przedmiotem działalności (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. jest wyszukiwanie miejsc pracy i pozyskiwanie pracowników, działalność agencji pracy tymczasowej oraz pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników. Jako agencja pracy tymczasowej spółka działa w granicach ustawy z 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Posiadając certyfikat wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia nr (...), w celu późniejszego zawierania umów o pracę z pracownikami tymczasowymi, w tym również z A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K., odwołujący się prowadził uzgodnienia i zawierał umowy ramowe z potencjalnymi pracodawcami użytkownikami, stanowiące podstawę do przekazania pracowników tymczasowych pracodawcy użytkownikowi. Łącząc się z pracodawcami umowami o przekazaniu pracowników odwołujący się jako agencja zatrudnienia w każdym przypadku oświadczał, że dysponuje pracownikami posiadającymi kwalifikacje konieczne do wykonywania prac, natomiast przedsiębiorca jako pracodawca użytkownik oświadczał, że jest zainteresowany pozyskaniem pracowników tymczasowych do wykonywania pracy. W takich umowach odwołujący się stawiał do dyspozycji pracodawcy użytkownikowi pracowników tymczasowych o pożądanych cechach podmiotowych i kwalifikacjach, celem wykonywania na jego rzecz i pod jego kierownictwem pracy tymczasowej na warunkach wynikających z ustawy z 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Z kolei rodzaj usług i miejsce ich wykonywania miały określać konkretne zamówienia dokonywane przez pracodawcę użytkownika. Nadto umawiające się strony uzgadniały czas wykonywania usług, wynagrodzenie, warunki płatności oraz sposób wykonywania usług, uzgadniając okoliczności niezbędne do właściwego organizowania pracy pracownikom tymczasowym, a wynikające z art. 9, 10, 14, 17 ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Tak też postąpił odwołujący się z firmami SP (...) Sp. z o.o. w Z., (...) Sp. z o.o. w Z., SP (...) Sp. z o.o. w Z. i Spółką (...), zawierając w dniu 2 stycznia 2012 r. umowy o przekazaniu pracowników tymczasowych. Umowy te stanowiły również podstawę przekazania pracodawcom użytkownikom A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K., jako wykonujących pracę tymczasową.

W ramach zawartych porozumień z dnia 2 stycznia 2012 r. o przekazaniu pracowników tymczasowych oraz w celu ich wykonania, (...) Sp. z o.o. prowadząca agencję pracy tymczasowej oraz zainteresowani w sprawie, zawierali w przedziale od stycznia 2012 r. do listopada 2013 r. umowy zwane przez strony umowami o dzieło, w których zamawiająca agencja zlecała do wykonania, a ubezpieczeni jako wykonawcy przyjmowali do wykonania czynności, określane jako montaż podzespołów, montaż elementów, wycinanie, pakowanie, ustawianie maszyn wtryskowych po uprzednim przyuczeniu do roli operatora, wytwarzanie elementów z tworzywa sztucznego, ewentualnie pomoc przy pracach magazynowych, sprzątanie pomieszczeń biurowych, wreszcie kontrolę jakości na produkcji za stosownym wynagrodzeniem określonym stawką godzinową. W tym okresie strony zawarły szereg umów o dzieło o takich samych postanowieniach. W celu realizacji umów z pracodawcą użytkownikiem i pracownikami tymczasowymi, w zależności od potrzeb, kwalifikacji i doświadczenia, odwołujący się kierował między innymi zainteresowanych w niniejszym postępowaniu, do firmy SP (...)” Sp. z o.o. w Z., (...) Sp. z o.o. w Z., SP (...) Sp. z o.o. w Z. celem wykonywania pracy w postaci kontroli jakości na produkcji, montażu podzespołów, montażu elementów, wycinania, pakowania, ustawiania maszyn wtryskowych po uprzednim przyuczeniu do roli operatora, kontroli jakości na produkcji, sprzątania pomieszczeń biurowych, wytwarzania elementów z tworzywa sztucznego, ewentualnie pomocy przy pracach magazynowych w zakładzie pracodawcy użytkownika. Tamże, pracownicy tymczasowi pracując na dwie, trzy zmiany, od godz. 6.00 do 14.00, od 14.00 do 22.00 i od 22.00 do 6.00, od poniedziałku do piątku, w miarę potrzeb produkcyjnych również w soboty i niedziele, tak jak inni, związani stosunkiem pracy pracownicy spółek, wśród nich i razem z tymi pracownikami, pod nadzorem brygadzysty i kierownika, ograniczeni narzuconym cotygodniowym grafikiem i harmonogramem czasu, miejsca i rodzaju wykonywanej pracy, uzależnieni od potrzeb danego pracodawcy

użytkownika, zajmowali się montażem podzespołów, montażem elementów, wycinaniem, pakowaniem, ustawianiem maszyn wtryskowych po uprzednim przyuczeniu do roli operatora, kontrolą jakości na produkcji, ewentualnie pomocą przy pracach magazynowych, otrzymywali w spornych okresach umówione wynagrodzenie, rozliczane i opodatkowane jak przy umowie o dzieło. W każdym przypadku zatrudnienia pracownika tymczasowego pracodawca użytkownik przeprowadzał szkolenie stanowiskowe i dotyczące bezpiecznych oraz higienicznych warunków pracy, prowadził ewidencję czasu pracy - taką samą, jak w odniesieniu do własnych pracowników, przy czym praca ubezpieczonych niczym nie różniła się od pracy wykonywanej na tych samych stanowiskach przez pracowników, świadczących pracę na podstawie umów o pracę.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołania płatnika składek nie zasługują na uwzględnienie. W ocenie Sądu Okręgowego, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym przede wszystkim dowody z dokumentów oraz zeznań, nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, że sporne umowy, zwane przez adresatów decyzji umowami o dzieło, spełniały w każdym przypadku warunki umów o pracę, wykonywaną przez A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K., jako pracowników tymczasowych u poszczególnych pracodawców użytkowników, w ramach oraz w wykonaniu zawartych przez Spółkę z o.o. (...) w Z. prowadzącą agencję pracy tymczasowej, porozumień z dnia 2 stycznia 2012 r. o przekazaniu pracowników tymczasowych, jak również w ramach faktycznie realizowanych umów o pracę na czas określony, zawieranych między agencją pracy tymczasowej a pracownikami tymczasowymi, a to wszystko na podstawie i zgodnie z ustawą z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych.

Sąd Okręgowy podniósł, że ustalony stan faktyczny nie uprawnia do twierdzenia, by ubezpieczeni w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach wykonywali dzieło z rezultatem w postaci montażu podzespołów, montażu elementów, czy innej wyznaczonej pracy. W żadnym razie nie można potraktować czynności montażu podzespołów, montażu elementów, kontroli jakości, ustawiania wtrysku, czy innej wyznaczonej pracy w wymienionych firmach i to na produkcji, w systemie zmianowym, bez swobody czasu, miejsca, podporządkowania i organizacji pracy, razem z innymi produkcyjnymi pracownikami pracodawców użytkowników, jako wykonywania przez ubezpieczonych dzieła, w ramach realizacji umów o dzieło. Ubezpieczeni w spornym okresie nie przejawiali cech wykonawców dzieła, lecz elementarne cechy pracownika realizującego umowę o pracę. Za tego rodzaju oceną przemawiają przede wszystkim: charakter wykonywanych przez zainteresowane, powtarzalnych czynności, fakt podporządkowania w systemie produkcji, podporządkowanie organizacyjne, brak samodzielności, dobrowolności w sposobie, metodzie i czasie wykonywania pracy. Sąd Okręgowy podkreślił, że z zeznań zainteresowanych wynika, iż w ramach zawieranych z agencją umów wykonywali oni prace w stałych godzinach, pod kierownictwem osoby wyznaczonej przez pracodawcę użytkownika, ich czynności miały charakter jednorodny i powtarzający się. Z okoliczności, sposobu i przedmiotu wykonywanych prac wynika, że była to typowa praca pracownika tymczasowego, wykonującego pracę na produkcji, przy montażu podzespołów, montażu elementów, czy innej wyznaczonej pracy, z zaznaczeniem jej zmianowości, dni pracy, wykazującą brak samodzielności i decyzyjności ubezpieczonych świadczących pracę u pracodawcy użytkownika. Odwołujący się nie przeprowadził skutecznych dowodów potwierdzających cywilnoprawny charakter pracy A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K..

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że mimo nazwania umów łączących ubezpieczonych z płatnikiem składek umowami o dzieło, były to w istocie umowy o pracę tymczasową, wykonywaną na podstawie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, a pracownik tymczasowy jest z mocy prawa objęty obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym rentowym, chorobowym i wypadkowym. Sąd Okręgowy podkreślił przy tym, że w art. 7 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych ustawodawca zawarł zasadę zatrudniania pracowników tymczasowych wyłącznie na podstawie umowy o pracę na czas określony lub na czas wykonywania określonej pracy. Ustawa ta, na której opiera się działalność płatnika składek, jako agencji pracy tymczasowej, ogranicza swobodę wyboru prawnej formy zatrudniania pracowników tymczasowych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy przyjął, że odwołujący się w spornym okresie zawierał faktycznie z A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K. szereg umów o pracę w celu nawiązania stosunku pracy tymczasowej - umów na czas określony. Nie ma wątpliwości, że ubezpieczeni w okresach spornych świadczyli umówioną pracę zgodnie z

nałożonymi obowiązkami i przyjętym systemem pracy, tj. w systemie zmianowym, od poniedziałku do piątku każdego tygodnia, niekiedy w soboty i niedziele, w podporządkowaniu pracowniczemu, wykonując normy i zadania narzucone przez pracodawcę użytkownika, korzystając przy tym z dobrodziejstw i przywilejów, które daje ustawa o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Płatnik składek winien zatem zgłosić zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych, naliczać i zadeklarować składki na te ubezpieczenia. Z tego powodu Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, odwołania płatnika oddalił - art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości apelacją z dnia 16 marca 2015 r. płatnik składek zarzucając rozstrzygnięciu:

1. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału, w szczególności przez przyjęcie, że zawierane w okresie od stycznia 2012 r. do listopada 2013 r. umowy, zwane przez adresatów decyzji umowami o dzieło, spełniały za każdym razem warunki umów o pracę i to pracę tymczasową, wykonywaną przez pracowników tymczasowych A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K. u pracodawcy użytkownika, firm SP (...)” Sp. z o.o. w Z., (...) Sp. z o.o. w Z., SP (...) Sp. z o.o. w Z., w ramach zawartego porozumienia z 2 stycznia 2012 r. o przekazaniu pracowników tymczasowych przez odwołującego się Spółkę z o.o. (...), prowadzącą agencję pracy tymczasowej oraz dorozumianych i faktycznie realizowanych umów o pracę na czas określony, zawieranych między agencją pracy tymczasowej a pracownikiem tymczasowym;

2. naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i zastosowanie w szczególności art. 22 k.p. oraz niezastosowanie art. 300 k.p. w związku z art. 734 k.c. i art. 750 k.c., art. 2 i 4 ustawy z 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, art. 19f oraz w związku z art. 18f ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

3. przepisów postępowania tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zakresie dotyczącym podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia.

W świetle tak postawionych zarzutów skarżący wniósł o uwzględnienie apelacji w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Mając na uwadze treść wywiedzionej przez płatnika apelacji w pierwszej kolejności odnieść się należy do zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji zasady swobodnej oceny dowodów, a więc dyrektywy wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. Wskazać należy że, wbrew twierdzeniom autora apelacji, ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy są prawidłowe i kompletne, a wyprowadzone z nich wnioski nie budzą zastrzeżeń. Ustalenia te Sąd Odwoławczy podziela i przyjmuje za własne.

Sąd drugiej instancji nie znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia apelacyjnego zarzutu, wskazującego na sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a tym samym dowolną jego interpretację. Zarzut tak sformułowany jest bezzasadny. Sąd Okręgowy przekonująco uzasadnił przyczyny, dla których uznał, że umów zawartych pomiędzy odwołującym się płatnikiem składek - Spółką z o.o. (...) w Z. a zainteresowanymi A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K. nie można uznać za umowy o dzieło, argumentując prawidłowo, że wykonywana przez zainteresowanych praca nosiła cechy charakterystyczne dla umów o pracę.

Przypomnieć należy, że co do zasady sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Ugruntowany jest pogląd, że jeśli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne

i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena taka nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego samego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Wyłącznie w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji ocenił zebrane dowody w sposób nie naruszający swobodnej oceny dowodów, uwzględniając w ramach tej oceny zasady logiki i wskazania doświadczenia życiowego. Wobec tego nie sposób jest uznać, że ustalenia są nieadekwatne do treści przeprowadzonych dowodów. Zarzut apelacji tak sformułowany jest chybiony. Sąd Okręgowy, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowych ustaleń faktycznych właściwie określił ich konsekwencje prawne stwierdzając, że nie zaistniały podstawy do uwzględnienia odwołań. Stanowisko to Sąd Apelacyjny ocenia jako trafne i przyjmuje za własne.

Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno przede wszystkim zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: przedstawienie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Musi tu być wskazany tok rozumowania sądu i to w taki sposób, żeby można było skontrolować słuszność tego rozumowania i jego zgodność z materiałem dowodowym. Powinno ono zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa i wskazywać dlaczego dany pogląd prawny uznaje za trafny i z jakich powodów, a dlaczego odrzucił inne możliwości zakwalifikowania danego stanu faktycznego w odniesieniu do innego przepisu albo przepisów. Uzasadnienie wyroku ma dać wyczerpującą i logiczną odpowiedź na pytanie, dlaczego właśnie taki, a nie inny wyrok został wydany. W ocenie Sądu Apelacyjnego, treść uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji wskazuje, że wyżej przedstawione wymogi, pozwalające uznać zapadłe orzeczenie za odpowiadające prawu w kontekście podstawy faktycznej roszczenia, w przedmiotowej sprawie zostały spełnione.

Apelacja płatnika składek sprowadza się zaś praktycznie do polemiki z ustaleniami Sądu Okręgowego, bez wskazania na nowe okoliczności, czy też argumenty inne, niż te podniesione w odwołaniu, do których Sąd a quo odniósł się wyczerpująco. Nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia apelującego, że Sąd pierwszej instancji przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, dopuszczając tym samym do sprzeczności pomiędzy istotnymi ustaleniami faktycznymi a treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Samo subiektywne przekonanie strony o innej, niż przyjął to sąd orzekający, mocy poszczególnych dowodów, zmierzające do narzucenia sądowi akceptacji stanowiska prezentowanego przez stronę, nie może przesądzać o zasadności zarzutu naruszenia regulacji procesowych, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. Powyższy zarzut staje się skuteczny tylko wówczas, gdy strona wykaże argumentami natury jurydycznej, konkretnie które z zasad swobodnej oceny dowodów naruszył sąd orzekający. Istotą orzekania jest bowiem zachowanie zasad logiki, samodzielności, niezależności w ustaleniu i wyciąganiu wniosków istotnych z punktu widzenia prawa materialnego, nie zaś eksponowanych przez strony. Sąd pierwszej instancji oceniając zgromadzony materiał dowodowy i dostrzegając w sprawie wszystkie istotne okoliczności sprawy, dokonał wyczerpującej oceny całości dowodów w graniach zasad logiki formalnej i doświadczenia życiowego, a procesowe zarzuty skarżącego mają charakter jedynie polemiczny.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do tego, że zawarte przez odwołującego się płatnika składek - Spółkę (...) w Z. umowy, jako umowy o dzieło, podpisane w okresie od stycznia 2012 r. do listopada 2013 r. z zainteresowanymi A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K., stanowią umowy o pracę, nie zaś umowy o dzieło, czy też umowy o świadczenie usług. Z bezspornych w tym zakresie ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że (...) prowadzi działalność gospodarczą w formie agencji pracy tymczasowej, o której mowa w ustawie z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz.U. nr 166, poz. 1608 ze zm.). W ramach swej działalności płatnik składek zawiera tzw. umowy ramowe z pracodawcami - użytkownikami, w oparciu o które dochodzi do przekazywania tym pracodawcom pracowników tymczasowych celem wykonywania przez nich na rzecz pracodawcy użytkownika i pod jego kierownictwem pracy tymczasowej na warunkach określonych w przywołanej ustawie. Zgodnie z ustaleniami Sądu Okręgowego, strony uzgadniały czas i sposób wykonywania usług,

wynagrodzenie, warunki płatności, jak też inne, szczegółowe kwestie zatrudnienia wynikające wprost z ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. Rodzaj usług i miejsce ich wykonywania konkretyzowały zaś późniejsze, indywidualne zamówienia dokonywane przez poszczególnych pracodawców użytkowników. Tego rodzaju umowy ramowe w dniu 2 stycznia 2012 r. płatnik składek podpisał m.in. ze SP (...) Sp. z o.o. w Z., (...) Sp. z o.o. w Z., SP (...) Sp. z o.o. w Z.. Nie budzi wątpliwości, że zawarte przez płatnika składek - (...) Sp. z o.o. umowy o dzieło z A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K., stanowiły realizację wcześniej przyjętych przez spółkę zobowiązań na podstawie umów podpisanych z wymienionymi podmiotami gospodarczymi. Zainteresowani po podpisaniu spornych umów, byli przez płatnika składek przydzielani do konkretnego pracodawcy użytkownika, w zależności od deklarowanych przez niego potrzeb oraz kwalifikacji i doświadczenia poszczególnych pracowników. Umowy podpisane z zainteresowanymi zostały zatem zawarte w ramach prowadzonej przez płatnika składek działalności jako agencji pracy tymczasowej. Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. reguluje zasady zatrudniania pracowników tymczasowych przez pracodawcę będącego agencją pracy tymczasowej oraz zasady kierowania tych pracowników i osób niebędących pracownikami agencji pracy tymczasowej do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz pracodawcy użytkownika - art. 1. Oznacza to, że działalność podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w formie agencji pracy tymczasowej prowadzona może być wyłącznie w granicach zakreślonych przepisami ustawy z 9 lipca 2003 r. W ramach regulacji ustawowej pracodawca nie pozostawił żadnej swobody w wyborze stosunku prawnego, w oparciu o który agencja pracy tymczasowej nawiązywać może stosunek prawny z pracownikiem tymczasowym stanowiąc, że zatrudnienie pracownika tymczasowego, o którym mowa w art. 2 pkt. 2 ustawy, następuje na podstawie umowę o pracę na czas określony lub umowę o pracę na czas wykonywania określonej pracy. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą w formie agencji pracy tymczasowej, wbrew stanowisku wyrażonemu przez stronę apelującą, nie ma więc prawnej możliwości zatrudnienia pracowników na podstawie innej umowy, niż umowy wskazane w art. 7 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. Bez względu na wolę stron w tym zakresie nie może zatem zawrzeć umów cywilnoprawnych z pracownikami tymczasowymi.

Przy ocenie rzeczywistego charakteru spornych umów znaczenie ma również fakt, że praca świadczona przez zainteresowanych wykonywana była w warunkach odpowiadających wymogom stawianym przez ustawodawcę dla pracy tymczasowej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Zainteresowani zawarli sporne umowy z (...) Sp. z o.o. w Z., działającą jako agencja pracy tymczasowej. Spółka ta, zgodnie z wcześniej zawartymi umowami ramowymi, kierowała swych pracowników do pracy u konkretnych pracodawców użytkowników. Zainteresowani świadczyli pracę na rzecz tych pracodawców i pod ich bieżącym kierownictwem. Co istotne, to właśnie ów element podporządkowania pracodawcy (w przypadku zaś pracy tymczasowej - pracodawcy użytkownikowi), któremu bezsprzecznie podlegali zainteresowani w niniejszej sprawie, dowodzi ich zatrudnienia na podstawie umów o pracę. To bowiem podporządkowanie pracownika w procesie świadczenia pracy stanowi swoistą linię demarkacyjną, pozwalającą na wyróżnienie elementu konstrukcyjnego stosunku pracy, w relacji do stosunków cywilnoprawnych. Na podporządkowanie pracownika składa się m.in. wyznaczanie pracownikowi czasu i miejsca wykonywania pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2015 r., II PK 153/14, LEX nr 1712814). Natomiast cechą wyróżniającą umowy o dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym a przyjmującym zamówienie, objawiający się w tym, że sposób wykonania dzieła pozostawiony jest uznaniu przyjmującego zamówienie oraz to, iż przyjmujący zamówienie nie ma obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła. Z zeznań zainteresowanych wynika zaś jasno, że pracowników tych obowiązywał ustalony w danym zakładzie grafik pracy oraz harmonogram czasu, miejsca i rodzaju jej wykonywania. Zainteresowani świadczyli pracę od poniedziałku do piątku, w systemie trzymianowym, pracując pod nadzorem brygadzysty lub kierownika danego zakładu pracy. Tak więc zainteresowani pozostawali podporządkowani rygorom pracy obowiązującym w zakładzie pracy, do którego przydzieleni zostali decyzją płatnika składek.

Za zupełnie bezpodstawny uznać należy argument apelującego, iż uznaniu zawartych przez strony umów za umowy o pracę sprzeciwiać miałby się brak bezpośredniego podporządkowania pracownika agencji pracy tymczasowej. W judykaturze okoliczność niejednokrotnie stanowiła przedmiot wypowiedzi i zapatrywania są ukształtowane. Pracownik tymczasowy nie jest podporządkowany agencji pracy tymczasowej w rozumieniu art. 22 § 1 k.p., tj. nie wykonuje pracy na jej rzecz i pod jej kierownictwem, podlega bowiem kierownictwu podmiotu trzeciego,

tj. pracodawcy użytkownika, natomiast stosunek pracy wiąże go tylko z agencją pracy tymczasowej, nie zaś z pracodawcą użytkownikiem. Fakt sędowania przez ustawodawcę (art. 14 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r.) elementu podporządkowania pracownika pracodawcy użytkownikowi oraz konieczność wykonywania pracy wprost na rzecz pracodawcy użytkownika, stanowi istotę funkcjonowania tej formy zatrudnienia, pozostając bez wpływu wiążący agencję pracy tymczasowej i pracownika tymczasowego stosunek pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., I PK 243/13, OSP 2015 nr 10, s. 98, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 października 2012 r., III AUa 728/12, OSAB 2012 nr 4 s. 94-100).

Wskazać również należy, że dla oceny rzeczywistego charakteru umów zawartych pomiędzy płatnikiem składek a zainteresowanymi istotny jest fakt, że umowa o dzieło należy do umów rezultatu. Oceny wykonania umowy dokonuje się zatem przez pryzmat osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu, tj. dzieła, które może mieć postać zarówno materialną, jak i niematerialną. Przyjąć należy, że wykonanie oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem pracy lub twórczości o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do efektu (rezultatu) przyjętego przez strony w momencie zawierania umowy. Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu obciąża przy tym przyjmującego zamówienie. W umowie o dzieło powinien być więc określony jej rezultat, w sposób z góry przewidziany, w szczególności przy użyciu obiektywnych jednostek metrycznych. Zawarta w tego typu rezultatach myśl twórcza czy też techniczna składa się na określoną całość i jest jej integralnym elementem. Dzieło nie musi mieć przy tym cech indywidualności w takiej mierze jak wynika ustawy o prawie autorskim, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Tym niemniej, musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej, przedmiotem zindywidualizowanym już w samej umowie. Dzieło jest rezultatem przyszłym, z reguły czasochłonnym, strony muszą przewidzieć upływ pewnego czasu na wykonanie zamówienia. Z takim założeniem co do zasady nie koresponduje wykonywanie czynności powtarzalnych. Przy kwalifikacji konkretnej umowy należy więc badać w pierwszej kolejności czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła - polega na osiągnięciu w przyszłości z góry określonego, samoistnego, obiektywnie osiągalnego i subiektywnie pewnego rezultatu ludzkiej pracy czy twórczości, mającego postać materialną lub też niematerialną, ale ucieleśnioną. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym przede wszystkim z treści zawartych z zainteresowanymi umów wynika, że powierzone pracownikom obowiązki sprowadzać się miały do montażu podzespołów, montażu elementów, wycinania, pakowania, ustawiania maszyn wtryskowych po uprzednim przyuczeniu do roli operatora, kontroli jakości na produkcji oraz pomocy przy pracach magazynowych. W świetle przywołanych wcześniej argumentów brak jest podstaw pozwalających tak scharakteryzowane obowiązki zainteresowanych uznać za dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.

Mając na uwadze powyższe nie budzi wątpliwości, że umowy zawarte pomiędzy płatnikiem składek Spółką z o.o. (...) w Z. a zainteresowanymi A. Ś., P. K., M. K., A. G. i J. K. to umowy o pracę w rozumieniu art. 22 k.p., zawarte w ramach ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Nie ma podstaw faktycznych i prawnych aby umowy te traktować jako umowy cywilnoprawne, czy to umowy o dzieło, czy też umowy o świadczenie usług. Okoliczności, mogących przemawiać za tak opisanym charakterem pracy wykonywanej przez zainteresowanych, odwołujący się w najmniejszym stopniu nie udowodnił, mimo że to właśnie na nim, zgodnie z normą art. 6 k.c., spoczywał ciężar udowodnienia faktu, z którego wywodzi on skutki prawne. Skarżący mógł korzystać z wszelkich środków dowodowych, w szczególności z dowodów z dokumentów oraz z osobowych źródeł dowodowych. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). W tym stanie rzeczy twierdzenia płatnika o cywilnoprawnym charakterze spornych umów, jak i związane z tym zarzuty rzekomego naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego, w tym art. 22 k.p., art. 300 k.p., art. 2 i 4 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, jako zupełnie bezpodstawne nie mogły odnieść zamierzonego przez autora apelacji skutku.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny dochodząc do przekonania, że wyrok Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu i działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

Przewodnicząca: Sędziowie: